

A portrait of Sjoerd van Rossem, a man with short brown hair, wearing a blue blazer over a white shirt. He is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a blurred green outdoor setting with a white signpost.

‘Deze sector drijft op gemakzucht en mist ambitie’

Sjoerd van Rossem, Kompan:

‘De eerste voorwaarde voor duurzaamheid is dat een speelplek veel gebruikt wordt’

Sjoerd van Rossem is sinds een paar jaar directeur bij Kompan, een van grootste aanbieders, zo niet de grootste aanbieder van speelplekken in Nederland. Van Rossem is in dit interview met Stad + Groen ongekend kritisch over de speelbranche. In deze branche gaat het in zijn visie slechts zelden om kinderen. En zelfs in de gevallen dat er idealisme en ambitie getoond wordt, wordt dat vaak gekenmerkt door inefficiency. Ook adviesbureaus krijgen een veeg uit de pan. Hun pleidooi voor natuurlijk spelen zou vooral gebaseerd zijn op hun eigen jeugd, en zou er bovendien toe geleid hebben dat gemeentes straffeloos hebben kunnen snoeien in hun speelbudgetten.

Auteur: Hein van Iersel

Van Rossem: 'Als ik een tender krijg voor een speelplek staat die boordevol vragen en eisen, maar er staat eigenlijk nooit iets in over het doel van die aanbesteding; dat zou toch moeten zijn het realiseren van goede plekken waar kinderen graag en veel spelen. Zo'n bestektekst staat vol vragen over de dikte van het staal, circulariteit, duurzaamheid en allerlei andere zaken, maar aan het echte doel wordt geen woord gewijd. Daardoor is de markt totaal niet kritisch op het effect van het werk. Men weet onvoldoende of plekken succesvol zijn en veel gebruikt worden, terwijl dat zo makkelijk is om te meten. Ga maar kijken bij een speelplek; je kunt aan de slijtage van de toestellen zien hoeveel ze gebruikt worden.'

Mede daardoor worden er speelplekken gemaakt die worden vervangen nadat de

afschrijvingsperiode verlopen is, zonder dat gekeken is of toestellen wel echt gebruikt zijn. 'Ik deed mee aan een tender. In de tender stonden allerlei eisen op het gebied van duurzaamheid. Het punt was alleen de bestaande plekken nog zeker tien jaar mee zouden kunnen. Dat lijkt mij dus niet echt duurzaam.' Waar Van Rossem ook over struikelt in tenders, is dat er een heel circus wordt opgezet waarbij alle aanbieders met een poster hun plan moeten presenteren. Van Rossem: 'Bedenk eens wat dat kost, aan ambtelijke uren, maar ook voor de aanbieders. En ik geloof ook niet dat dit betere speelplekken oplevert.' Er kan digitaal tegenwoordig heel veel, het zou mooi zijn als de huidige crisis ervoor zorgt dat er ook naar andere duurzamere manieren van buurtparticipatie wordt gekeken.

Duurzaam

Duurzaamheid lijkt een belangrijk thema in het denken en handelen van Van Rossem. Hij wil dat echter graag breder trekken dan alleen de duurzaamheid van het materiaal. De eerste voorwaarde voor duurzaamheid bij speelplekken is dat je een plek bouwt die veel gebruikt wordt. Pas daarna komen er andere zaken om de hoek kijken. Belangrijke winst ziet hij bijvoorbeeld in het beperken van het assortiment. Van Rossem: 'Ga ervan uit dat je ongeveer twintig aanbieders van speelplekken hebt die allemaal tien schommels in hun catalogus hebben en die dan weer in allerlei kleuren en uitvoeringen. Dat kan niet duurzaam zijn. Van al die modellen moeten reserveonderdelen op voorraad worden gehouden. Daarom ben ik voorstander dat gemeentes het aantal aanbieders waarmee ze zaken doen beperken. Dat heeft zoveel voordelen en is veel duurzamer. Een andere manier om duurzaamheid meer te integreren in speelplekken, is te focussen op herbruikbaarheid. Kun je toestellen uit elkaar halen en elders weer opbouwen? Of is dat dan demonteren zoals bij een Ikea-kast: je kunt hem weliswaar demonteren, maar daarna nooit meer in elkaar zetten.'

De beste plaats om duurzame speelplekken te realiseren, is waarschijnlijk op een schoolplein. Daar is de doelgroep volop aanwezig. Hier is in de praktijk iets bijzonders mee aan de hand.

Speelplekken bij scholen worden over het algemeen heel veel gebruikt, maar scholen hebben geen budget om deze te realiseren. Van Rossem zegt het niet met zoveel woorden, maar daar past een-tweetje tussen scholen en gemeente. Zij hebben een gedeeld belang: actieve kinderen, bestrijding van obesitas en ga maar door.

Partij voor de kinderen

Van Rossem is kritisch over de sector, maar verpakt die kritische blik in een bredere maatschappelijke visie, waarbij ook het politieke stelsel niet wordt vergeten. 'Wij hebben een partij voor de ouderen, voor de dieren, van de arbeid, voor de vrijheid en voor het groen. De enige groep die geen eigen partij heeft, zijn de kinderen. Natuurlijk wordt er een kinderburgemeester benoemd, maar dat is allemaal voor de vorm. Kinderen hebben de toekomst, maar worden amper betrokken bij de inrichting van onze maatschappij. Dat geldt in een breed maatschappelijk verband, maar ook bij de realisatie van speelplekken. Die richten wij doorgaans in zoals we denken dat kinderen het leuk vinden, maar daarbij gebruiken we onszelf als referentie. De kinderen zijn nu heel anders dan wij in de tijd toen wij jong waren. Ik zie dat terug bij aan mijn eigen kinderen, maar ook in mijn werk en in de adviezen van adviesbureaus. Natuurlijk spelen en het gebruik van robiniahout zijn nu trends. Daar is niks mis mee; ik ben zelf een groot voorstander van natuurlijk spelen, maar ik zie ook dat dit niet voor alle kinderen werkt. Sommigen vinden het leuk om door de modder te banjeren, maar niet allemaal. Wij als volwassenen kunnen niet voor deze kinderen beslissen dat ze natuurlijk moeten spelen.

'Van Rossem is in dit verband ook kritisch over de rol van ingenieursbureaus. Hij heeft het idee dat deze adviseurs nog meer denken vanuit de speelervaringen uit hun eigen jeugd dan vanuit de kinderen van nu. Kinderen zijn veranderd. Het probleem is verder dat de trend van natuurlijk spelen vooral uitgaat van spelen zonder toestellen. Gemeentes hebben die trend dankbaar omarmd en vervolgens misbruikt door de budgetten voor spelen te verlagen.

Risico-aversie

Ik maak een ommetje met Van Rossem, op zoek naar een geschikte speelplek om een foto te maken. Van Rossem maakt het niet uit of hij zit of loopt; hij praat door, *full speed* en vol overtuiging. Over risicoaversie bijvoorbeeld. Kinderen vinden een speelplek leuk als deze een beetje spannend is. Dat brengt risico's met zich mee;

dat is onvermijdelijk. Van Rossem: 'Ik snap dat bepaalde toestellen daarom niet worden gebouwd, maar mensen vragen zich nooit af wat er gebeurt als we onze kinderen van risico's weghouden. Die horen bij het opvoeden. De maatschappij heeft ook mensen nodig die risico's durven nemen. Ondernemers bijvoorbeeld, die nieuwe dingen ontwikkelen, maar daarbij ook kunnen mislukken.'

'Gemeentes hebben de trend van natuurlijk spelen dankbaar omarmd om de budgetten voor spelen te verlagen'

We komen op de speelplek waar we foto's gaan maken. Gelukkig is dit een plek met toestellen van allerlei aanbieders, ook van Kompan. De kinderen zijn naar school; de speelplek is dus leeg, op één peuter met moeder na, maar Van Rossem kan zien dat dit een prima speelplek is. Een paar oudere toestellen met robinia zijn volgens hem achterhaald en grotendeels versleten, maar over het algemeen geldt dat kinderen hier prima uit de voeten kunnen. En dat blijkt volgens de aanwezige moeder te kloppen. Soms is het zelf zo druk dat zij met de fiets op zoek gaat naar een andere plek. De kracht van een goede plek is volgens Van Rossem de beschikbaarheid van veel en van veel verschillende toestellen, en verder een combinatie van *normaal én natuurlijk spelen*. Dat is hier allemaal voorhanden. We komen nog even terug op het vermijden van risico's als Van Rossem wijst op een grote zwerfkei. 'Dan krijg je belachelijke zaken zoals een zwerfkei die gecertificeerd moet worden. Ronduit belachelijk.' Het zou beter zijn dit geld te investeren in zaken waar onze kinderen en de maatschappij echt wat aan hebben.

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/article/33250/deze-sector-drijft-op-gemakzucht-en-mist-ambitie